

Akhbar Melayu dan Isu Ekonomi Masyarakat Melayu Dekad 1930-an

A Rahman Tang Abdullah¹

Program Sejarah
Fakulti Kemanusiaan, Seni dan Warisan
Universiti Malaysia Sabah.

Abdul Rashid Salleh²

Program Komunikasi
Fakulti Kemanusiaan, Seni dan Warisan
Universiti Malaysia Sabah.

Pengenalan

Dalam memperkatakan isu ekonomi masyarakat Melayu, salah satu sumber pensejarahan Malaysia yang tidak boleh dinafikan kepentingannya ialah akhbar Melayu yang kebanyakannya berkala mingguan atau bulanan. Fenomena ini dapat diperhatikan kepada kewujudan beberapa akhbar berbahasa Melayu yang muncul pada pertengahan pertama abad ke-20. Di antara Akhbar Melayu yang paling awal kewujudannya ialah Al-Imam dari tahun 1906 hingga tahun 1908 dan Neraca pada dekad kedua abad ke-20.

Walaupun kewujudan kedua-dua akhbar tersebut tidak begitu lama, inspirasi untuk menggunakan akhbar sebagai saluran media masyarakat Melayu telah diteruskan pada dekad 1920-an dan 1930-an. Di antara akhbar-akhbar yang muncul pada ketika itu ialah Saudara, Majalah Guru, Majlis, Al-Ikhwan dan Utusan Melayu. Kesemua akhbar tersebut menggunakan tulisan Jawi.³ Secara umumnya, kesemua akhbar Melayu yang tersebut memberikan tumpuan utama kepada permasalahan umum yang dikaitkan dengan masyarakat Melayu. Tema utama yang sering diutarakan ialah isu kemunduran masyarakat Melayu dalam aspek Sosial dan ekonomi di samping isu agama dan politik. Akhbar-akhbar Melayu pada ketika itu juga mengengahkan pandangan pengarang dan pembaca berkenaan hal-ehwal yang berkaitan dengan kehidupan harian awam di Tanah Melayu.⁴

Oleh yang demikian, makalah ini akan memberikan tumpuan kepada isu ekonomi yang merupakan aspek yang paling hampir dengan permasalahan kemunduran masyarakat

¹ Professor Madya Dr. A Rahman Tang Abdullah ialah pensyarah di Program Sejarah, Fakulti Kemanusiaan, Seni dan Warisan, Universiti Malaysia Sabah.

² Abdul Rashid Salleh ialah pensyarah di Program Komunikasi, Fakulti Kemanusiaan, Seni dan Warisan, Universiti Malaysia Sabah.

³ Lihat Mohamad Amin Hassan, "The Malay press during the great depression" dalam *Indonesian Circle, jil. 7*, bil. 19, 1979, hlm. 21-5.

⁴ Mark Emmanuel, "Viewspapers: The Malay press of the 1930s" dalam *Journal of Southeast Asian Studies, jil. 41*, no. 1, February 2010, hlm. 1-20..

Melayu ketika itu. Tumpuan khusus akan diberikan kepada perkembangan sejarah pada dekad 1930-an kerana ia telah mendapat liputan dalam akhbar-akhbar Melayu pada ketika itu. Tambahan pula, dapat diperhatikan bahawa sudut pandangan yang dikemukakan dalam rencana-rencana akhbar Melayu adalah dinamik dan konstruktif kerana kritikan yang dikemukakan adalah bersifat menyeluruh. Makalah ini akan didahului dengan penerangan ringkas berkenaan fenomena kemelesetan ekonomi agung dekad 1930-an. Ia kemudiannya dituruti dengan perbincangan aspek permasalahan ekonomi masyarakat Melayu dalam dekad 1930-an yang merangkumi seruan ke arah kerjasama ekonomi di kalangan orang Melayu, permasalahan Hutang dan kehilangan hak milik tanah. Akhirnya, makalah ini akan membincangkan peranan Utusan Melayu yang menyuarakan kritikan terhadap polisi kerajaan British yang berkaitan dengan ekonomi Melayu pada dekad tersebut. Boleh dikatakan bahawa sebahagian besar permasalahan ekonomi masyarakat Melayu yang akan dibincangkan tidak begitu berkait rapat dengan fenomena kegawatan ekonomi kerana isu ekonomi di kalangan mereka merupakan isu yang berlanjutan dari fenomena ekonomi wang yang menular di kalangan rakyat keseluruhannya.

Kemelesetan Agung Ekonomi dekad 1930-an

Satu fenomena sejarah yang selalunya menjadi tema utama di seluruh dunia termasuk Tanah Melayu pada dekad 1930-an ialah Kemelesetan agung ekonomi dunia yang disebut sebagai "Great Depression". Permulaan kemelesetan ekonomi telah dikesan semenjak dekad 1920-an lagi. Tetapi ia menjadi lebih meruncing pada tahun 1929 apabila pasaran saham Amerika Syarikat telah jatuh merundum pada 29 Oktober 1929 dan peristiwa ini dikenali sebagai keruntuhan *Wall Street 1929* atau *Black Tuesday*. Fenomena kejatuhan saham ini telah menular ke Eropah dan Australia. Keadaan ini juga telah mempengaruhi benua Asia sama ada yang merupakan kawasan yang termasuk sebagai jajahan imperialisme Barat atau negara maju seperti Jepun. Keadaan ini juga dirasakan di Asia kerana fenomena ekonomi antarabangsa ketika itu juga mempunyai kesan global yang menyebabkan benua Asia termasuk dalam jalinan perdagangan antarabangsa dengan negara-negara maju di Barat terutama sekali Amerika Syarikat.⁵

Akibatnya, kemelesetan atau kegawatan ekonomi ini telah berterusan melanda pada sepanjang dekad 1930-an dan kesannya amat dirasai oleh Tanah Melayu. Keadaan ini berlaku kerana Tanah Melayu juga terikat dengan sistem ekonomi dan pasaran dunia kapitalis. Faktor utama yang lazimnya dikaitkan dengan kemelesetan ekonomi Tanah

⁵ James Hamilton, "Monetary Factors in the Great Depression", dlm. *Journal of Monetary Economics*, 1987, hlm 145–169.

Melayu ketika itu ialah kejatuhan harga barang komoditi utamanya di pasaran dunia, iaitu getah dan bijih timah. Keadaan ini telah menjejaskan kedudukan ekonomi masyarakat dan institusi yang terlibat dengan kedua-dua sektor tersebut. Tambahan pula, ia juga telah mempengaruhi pihak pentadbir penjajah menggubal polisi ekonomi bagi membendung kesan kemelesetan ekonomi tersebut. Tujuan utama mereka ialah menjaga kepentingan ekonomi imperialisme dan syarikat perniagaan dan perusahaan yang berkaitan dengan kedua-dua sektor tersebut.

Di antara tahun 1929 dan 1932, penghasilan ekonomi Tanah Melayu secara keseluruhannya telah merosot. Nilai eksport bagi kedua-dua komoditi tersebut telah berkurangan dari 349 juta ringgit ke 88 juta ringgit dalam tempoh tersebut. Dalam keadaan ini, nilai eksport getah merudum daripada 202 juta ringgit kepada 37 juta ringgit dan bijih timah daripada 117 juta ringgit kepada 31 juta ringgit dalam tempoh yang sama.⁶ Pada masa yang sama, akhbar *Saudara* telah melaporkan kelesuan ekonomi perniagaan di bandar Kuala Lumpur dan Ipoh dan kadar pengangguran yang tinggi menyebabkan ramai orang telah hilang sumber pendapatan. Ini menyebabkan barangan tidak terjual walaupun harganya telah menjadi sangat murah dan ia telah mendatangkan kesusahan dan kesulitan yang rumit kepada para saudagar perniagaan. Keadaan ini bukan sahaja menimbulkan masalah kepada sector perniagaan tapi juga tidak menyumbang kepada kebaikan rakyat secara keseluruhannya yang tidak mampu membeli barangan walaupun ia amat murah.⁷ Fenomena kegawatan ekonomi ini terus dirasakan sehingga tahun-tahun sebelum teretusnya perang dunia kedua di Tanah Melayu pada penghujung tahun 1941.

Ekonomi Masyarakat Melayu Dekad 1930-an

Dalam keadaan ini, situasi ekonomi masyarakat Melayu tidak begitu terjejas dengan fenomena kegawatan ekonomi ini. Boleh dikatakan bahawa kejatuhan harga bijih timah di pasaran dunia tidak mempunyai kesan yang besar kepada masyarakat Melayu secara keseluruhannya kerana bilangan mereka yang terlibat dalam sektor tersebut sangat kecil atau tiada langsung. Sekiranya dikaitkan dengan kejatuhan harga getah, kesannya hanya dirasakan oleh mereka yang terlibat sebagai pekebun kecil. Dalam konteks ini, kesan negatif dikaitkan dengan hasil yang berkurangan berbanding dengan masa sebelumnya akibat daripada kejatuhan harga getah pada dekad 1930-an.

⁶ Paul H. Kratoska, "Imperial Unity Versus Local Autonomy: British Malaya and the Depression of the 1930s", dalam Peter Boomgaard dan Ian Brown, (eds.) *Weathering the storm: the economies of Southeast Asia in the 1930s depression*, Institute of Southeast Asian Studies, Singapore, 2000, hlm. 271-94.

⁷ *Saudara*, 30 November, 1932.

Oleh yang demikian, keadaan masyarakat Melayu secara keseluruhannya lebih baik berbanding dengan majoriti kaum India yang juga terlibat dalam sektor tersebut. Faktor utama yang menyebabkan perbezaan ini ialah penglibatan masyarakat Melayu sebagai pekebun kecil, sedangkan kaum India sebahagian besarnya terlibat sebagai buruh perladangan hak milik kapitalis Barat. Kesan ekonomi negatif dalam konteks ini selalunya dikaitkan dengan penurunan bayaran upah harian akibat daripada kejatuhan harga getah.⁸ Oleh itu, boleh dikatakan bahawa masalah ini hampir tiada kaitan langsung dengan kaum Melayu sebagai pekebun kecil.

Tambahan pula, ekonomi kaum Melayu pada dekad tersebut boleh dikatakan lebih stabil kerana mereka tidak bergantung sepenuhnya dengan hasil getah tetapi kepada beberapa sumber yang lain. Getah hanya merupakan salah satu sumber untuk mendapatkan wang sahaja, sementara bahan-bahan makanan boleh mereka peroleh daripada tanaman padi dan persekitaran rumah mereka. Menyedari realiti ini, akhbar *Saudara* telah menganjurkan masyarakat Melayu mempergiatkan lagi aktiviti pertanian dan ternakan yang berkait rapat dengan keperluan makanan. Saranan ini merujuk kepada penanaman sayur-sayuran, tembakau, buah-buahan, ubi-ubi dan menternak binatang yang boleh mendatangkan pulangan hasil yang dianggap lumayan seperti yang diusahakan oleh orang di Sumatera dan Jawa.⁹

Saranan tersebut seolah-olah memberikan idea bahawa orang Melayu memperbesar skala pengeluaran bahan-bahan tanaman dan ternakan melebihi skala sara hidup untuk mewujudkan lebihan. Idea ini dikaitkan dengan saranan majalah tersebut supaya kegiatan tersebut diperpanjangkan kepada urusan jual beli hasil tersebut bagi memperoleh wang, bukan sahaja cukup untuk keperluan makanan keluarga. Idea ini kemudiannya dikaitkan dengan saranan *Saudara* supaya orang Melayu mengambil inisiatif sendiri untuk terlibat dalam kegiatan perniagaan yang dimulakan secara kecil-kecilan. Perniagaan yang dimaksudkan ialah barangan bagi memenuhi permintaan keperluan orang Melayu yang berkaitan dengan hasil tanaman dan ternakan.

Kerjasama Ekonomi

Dalam hal ini, pandangan *Saudara* secara berterusan menganjurkan supaya orang Melayu berkerja sama dalam membangunkan ekonomi mereka. *Saudara* mengemukakan

⁸ Abdul Aziz Salleh, "Kesan Zaman Meleset Ke atas Masyarakat India di Tanah Melayu", dlm. *Jurnal Jebat*, Universiti Kebangsaan Malaysia: School of History, Politics and Strategic Studies (PPSPS), 2(2): 1972, hlm. 48-68; Shakila Parween Yaacob, "Kebajikan Pekerja Syarikat Multinasional Amerika Syarikat Di Tanah Melayu 1919- 1942", dlm. *Jurnal Jebat*, Universiti Kebangsaan Malaysia: School of History, Politics and Strategic Studies (PPSPS), 2(33): 200, hlm. 6155-82

⁹ *Saudara*, 27 Disember 1930.

satu langkah yang menyeru orang Melayu supaya membeli barangan daripada kedai-kedai kepunyaan orang Melayu. Matlamat ini mesti dimulakan oleh pemimpin Melayu di peringkat kampung dan komuniti setempat seperti penghulu, ketua kampung, ketua adat dan ketua bendang, bagi menggembleng orang ramai supaya berbuat demikian. Idea ini sekiranya dilaksanakan memmanifestasikan satu sikap tolong menolong dalam kalangan orang Melayu dalam bidang ekonomi.¹⁰

Secara logiknya, idea yang dikaitkan dengan peranan pemimpin setempat bagi menggunakan pengaruh mereka terhadap orang ramai dalam mewujudkan rangkaian kerja sama ekonomi sedemikian adalah realistik dan konstruktif pada ketika itu walaupun mereka tidak terlibat dalam kegiatan ekonomi. Ini kerana ketua-ketua setempat masih mempunyai pengaruh yang besar terhadap sesuatu komuniti di sesuatu tempat yang tidak lari daripada ciri-ciri kolektif sebagaimana yang terdapat dalam masyarakat tradisional. Idea yang dikemukakan oleh *Saudara* ini sebenarnya diinspirasikan oleh pengamatan *Saudara* kepada kerja sama yang ditunjangi oleh persatuan-persatuan Cina dan membantu orang Cina yang terperangkap dengan kegawatan ekonomi pada masa itu.¹¹

Sebenarnya, saranan yang dikemukakan oleh pengarang *Saudara* ini mempunyai kebenarannya. Dalam struktur institusi perniagaan dan pelaburan, kerja sama secara kolektif merupakan satu formula yang paling selamat kerana risiko yang ditanggung adalah ditanggung secara kolektif. Ini setidak-tidaknya telah menghadkan kerugian seseorang individu sekiranya institusi perniagaan koperasi ini mengalami kerugian. Dalam gelombang perniagaan yang terpaksa menghadapi persaingan sengit, ia mungkin membawa kerugian bukan sahaja dalam kalangan perniagaan kecil tetapi juga syarikat perniagaan yang besar dan sudah bertapak kukuh. Hal ini dapat disaksikan dalam Al-Attas and Co., kes rangkaian perniagaan kepunyaan Syed Hassan Al-Atas pada pertengahan dekad 1935. Syarikat ini telah diuruskan oleh pemegang amanah keluarga Al-Atas dan mereka terpaksa menjual tanah-tanah perladangan tanah di Johor Baharu. Situasi yang sama juga boleh dirujuk kepada pembubaran Al-Attas Press (Matbaah al-Attas) yang merupakan anak syarikat kepada Al-Attas and Co. pada tahun 1935. .¹²

Lebih daripada itu, *Saudara* menganjurkan supaya orang Melayu menggunakan syarikat kerjasama atau koperasi sebagai landasan bagi tujuan mempertingkatkan kerja sama membangunkan ekonomi orang Melayu. *Saudara* menjelaskan bahawa orang Melayu tidak seharusnya hanya menjadikan koperasi sebagai tempat meminjam wang. Justeru,

¹⁰ *Saudara* 30 November 1932.

¹¹ *Saudara* 15 November 1930.

¹² Mohd Sohaimi bin Esa, *EKONOMI ORANG ARAB DI JOHOR*, hlm. 166-76.

mereka sepatutnya menjadikan koperasi sebagai landasan bagi membuat suntikan modal dan mempertingkatkan pelaburan melalui milikan saham dalam sesebuah koperasi. Natijahnya, mereka akan dapat mewujudkan landasan kegiatan perniagaan setidak-tidaknya dalam kalangan mereka sendiri yang terdiri daripada ahli-ahli sesebuah koperasi tersebut.¹³ Sehubungan itu, *Saudara* menyarankan supaya orang Melayu menjelaskan hutang dan tidak membuat hutang baharu atau menambah hutang.¹⁴

Masalah Berhutang

Sementara itu, sikap berhutang juga disifatkan oleh golongan pendidik Melayu sebagai tabiat yang membawa kebinasaan diri dan keluarga. Mereka menyifatkan Orang Melayu yang suka berhutang itu sebagai "orang yang hilang kesihatan dan nyawa, tidak setia, hilang kasih sayang pada anak isteri dan tidak berfikir panjang".¹⁵ Selain itu, mereka menyeru orang Melayu supaya tekun berusaha dan berhemah dalam perbelanjaan. Mereka juga menegur dan menyelar orang Melayu yang suka berhutang untuk tujuan social yang sebenarnya akan mendatangkan kesusahan seperti yang terdapat dalam pernyataan berikut:

"Hari raya tak patut dijadikan huru-hara, jangan berhutang, tapi patut menyelesaikan hutang. Hutang dosa boleh diselesaikan dengan bermaaf-maafan tapi hutang duit di kedai-kedai Cina atau Bengali atau ceti tidak boleh terhapus dengan asap cerut hari raya sebesar ibu jari kaki. Promissory note atau I.O.U. tidak boleh diselesaikan serta-merta dengan salam dan jabat tangan".¹⁶

Sebenarnya, teguran ini ditujukan kepada orang Melayu yang bekerja makan gaji kerana mereka mempunyai kelebihan untuk mendapatkan kemudahan berhutang terutama sekali koperasi dan ceti ketika itu. Teguran *Saudara* berkenaan masalah hutang juga lebih ditujukan kepada orang Melayu yang masih menggadaikan tanah kepada ceti bagi tujuan mendapatkan hutang. Keprihatinan *Saudara* dalam isu ini sangat berkait rapat dengan masalah kehilangan tanah dalam kalangan orang Melayu walaupun tanah itu telah diwartakan sebagai Rezab Melayu. Dalam hal ini, kes gadaian tanah ini sebahagian besarnya berkait secara langsung atau tidak langsung dengan institusi ceti. Ini kerana orang Melayu masih melihat cara yang paling mudah untuk mendapat hutang melalui

¹³ *Saudara* 15 November 1930.

¹⁴ *Saudara* 14 Mac 1931.

¹⁵ "Bencana Berhutang dan Bagaimana Jalan Menyelamatkannya", Majallah Guru, Oktober 1934, hlm. 367, dipetik dari Ahmad Nazri Abdullah, 1985. *Melayu Dan Tanah: Tumpuan Khusus Kepada Tanah Simpanan Melayu*. Kuala Lumpur: Media Intelek Sdn. Bhd, hlm. 198.

¹⁶ "Usaha Tekun dan Jimat Cermat", Majallah Guru, Januari 1935, hlm 31, dipetik dari Ahmad Nazri Abdullah, *Melayu Dan Tanah*, hlm. 198.

institusi tersebut walaupun kadar bunga yang dikenakan masih agak tinggi, iaitu 18 peratus atau lebih.¹⁷

Masalah Kehilangan Hak Milik Tanah

Masalah hutang ini sangat berkait rapat dengan isu penjualan tanah dalam kalangan orang Melayu pada ketika itu. Dalam hal yang demikian, terdapat kekusaran golongan berpendidikan Melayu terhadap penjualan tanah oleh orang Melayu kepada orang bukan Melayu. Sebenarnya semenjak dekad 1920-an, mereka sangat memandangi berat perkara ini dan mendakwa bahawa penjualan tanah ini akan memalukan orang Melayu sendiri kerana tanah mempunyai hubungan yang simbiotik dengan hak dan kewatanan sesuatu bangsa. Jelasnya, penjualan tanah bukan sahaja menyebabkan kehilangan tanah tapi juga akan menghapuskan hak dan kewatanan.¹⁸

Tambahan pula, rencana di muka hadapan akhbar *Saudara* dan Majlis sering memperingatkan orang Melayu supaya menyedari bahawa tanah kampung kepunyaan mereka terutama sekali kebun buah-buahan sebenarnya mempunyai nilai ekonomi yang tinggi. Justeru, mereka dianjurkan supaya mengerjakan tanah mereka dengan lebih intensif dengan menanam jenis tanaman lain atau apa sahaja kegiatan yang boleh menambahkan hasil pendapatan mereka.¹⁹ Perkara yang lebih membimbangkan sebagaimana yang disuarakan dalam majalah dan akhbar Melayu pada ketika itu ialah masalah penjualan tanah kepada bangsa bukan Melayu yang dilakukan oleh golongan Penghulu dan pegawai Melayu. Malahan, pendapat yang diketengahkan dalam akhbar Melayu memandangi para penghulu dan Pegawai Melayu yang sebenarnya mendalangi penjualan tanah kepada orang bukan Melayu dan menjadikan gejala ini berleluasa. Tetapi golongan penghulu dan pegawai kerajaan itu telah disifatkan sebagai "bapa dan kepala sekali yang telah menjualkan tanahairnya kepada bangsa asing. Jikalau bangsa kita berkepanjangan jua menjualkan tanahnya kepada bangsa asing seperti yang diperbuatnya sekarang ini, tidaklah syak lagi yang negeri ini lambat launnya akan habis terjual kepada bangsa yang bukan Melayu. Orang Melayu itu belumlah juga ingat dan sedar akan bahaya yang mereka itu sentiasa didesak dan diketepikan oleh orang Cina itu dengan duit, bahkan pada masa ini masih beberapa banyak lagi mereka yang memajak tanahnya, menjualkan kebunnya dan menulis surat

¹⁷ Paul H. Kratoska, "Chettiar Moneylenders and Rural Credit in British Malaya", dlm. JMBRAS, Vol. 86, Part 1 (2013), Hlm. 61-78.

¹⁸ "Bangsa Asing di Negeri-Negeri Melayu", Majallah Guru, September 1929, hlm. 171" dipetik dari Ahmad Nazri Abdullah, *Melayu Dan Tanah*, hlm. 197-8.

¹⁹ *Saudara*, 9 Mei 1931, dan 13 Jun 1931.

kepada kerajaan meminta keluaran tanah kampungnya daripada Malay Reservation sebab hendak berjual mahal pada bangsa asing".²⁰

Perkara ini juga disifatkan sebagai satu gejala yang akan menjerumuskan orang Melayu ke dalam institusi perhambaan baru dan ia perlu dielakkan oleh orang Melayu secara keseluruhannya. Peringatan yang pedas diberikan kepada orang Melayu lebih-lebih lagi bila mana dikaitkan dengan penjualan kepada orang bukan Melayu seperti yang disuarakan dalam akhbar Majlis seperti berikut: "Kalau dahulu si berhutang akan dijadikan hamba, sekarang juga dijadikan hamba, secara lembut dipaksa bercerai dengan harta mereka jika gagal membayar hutang. Orang Melayu yang memajak atau menggadaikan kebunnya kepada Cina atau ceti merupakan hamba kepada mereka kerana menjaga buah dan kebun bagi faedah mereka".²¹

Dalam konteks ini, pernyataan di atas pada dasarnya tidak menyeru kepada permusuhan dengan orang asing terutama sekali Cina. Tetapi sebenarnya, orang Melayu diseur untuk rajin bekerja untuk mempertingkatkan ekonomi mereka dengan mencontohi orang Cina. Konteks positif ini terpancar pada penulisan Zainol Abidin Ahmad bahawa "Orang kita Melayu kalau tidak mahu bekerja kuat dan rajin seperti itu, tentulah tidak boleh terlawan orang Cina. Kekayaan negeri kita ini pun habislah kelak terpulung kepadanya. Kita juga yang ketinggalan seperti sekarang".²²

Sementara itu, pada hakikatnya, kegawatan ekonomi telah memberikan kesan yang lebih di bandar berbanding dengan kampung. Namun begitu, *Saudara* juga lebih berpandangan optimistik dengan menganjurkan supaya populasi orang Melayu dipertingkatkan di bandar. Ini kerana *Saudara* berpandangan bahawa kehidupan di bandar lebih banyak membuka mata pencarian terutama sekali peluang perniagaan, selain pekerjaan bergaji dalam sektor kerajaan walaupun *Saudara* mengetengahkan kesulitan hidup oleh buruh Cina di bandar ketika itu. *Saudara* mencadangkan salah satu langkah bagi mencapai matlamat tersebut dengan mengharapkan pihak kerajaan membina lebih banyak kediaman bagi orang Melayu yang berhampiran dengan bandar. Saranan ini mengambil kira fenomena pada ketika itu apabila orang Melayu dikatakan masih tinggal di kampung dan mula menerokai kawasan hutan untuk didiami.²³

²⁰ "Melayu Dengan Cina Pertandingan Hidup di Semenanjung", *Saudara*, 8 Ogos 1931, dipetik dari Ahmad Nazri Abdullah, *Melayu Dan Tanah*, hlm. 197.

²¹ "Hutang orang Melayu di Dalam Kawasan Melayu", *Majlis*, 12 April 1934, dipetik dari Ibid. hlm. 198.

²² "Rajin Orang Cina", *AlIkhwan*, 16 Disember 1926, hlm. 73, dipetik dari Ibid. hlm. 198.

²³ *Saudara* 14 Mac 1931.

Utusan Melayu dan Kritikan Terhadap Polisi Kerajaan British

Namun begitu pada masa yang sama, terdapat kritikan yang lebih pedas yang disuarakan oleh akhbar Melayu terutama sekali *Utusan Melayu* berkenaan polisi pihak pentadbiran penjajah bagi menangani krisis ekonomi pada dekad 1930-an. Sebahagian usaha pihak pemerintah dikatakan lebih mementingkan golongan pendatang berbanding dengan orang Melayu. Malahan sebahagian polisi tersebut mungkin akan menjejaskan kedudukan ekonomi orang Melayu di Tanah Melayu. Akhbar *Utusan Melayu* telah melaporkan bahawa Pesuruhjaya Tinggi Negeri-Negeri Melayu Bersekutu yang juga merangkap Gabenor Negeri-Negeri Selat dalam satu ucapan pada 5 Ogos 1939 mencadangkan supaya orang bukan Melayu juga dibenarkan terlibat dan memiliki sawah bendang padi yang sekian lamanya telah menjadi bidang yang dikhususkan secara eksklusif kepada orang Melayu. Cadangan itu akan memberikan milikan secara pajakan kepada orang bukan Melayu seluas 5000 ekar.²⁴

Sebenarnya, rencana *Utusan Melayu* ini tidak menjelaskan atau mengulas alasan yang membawa kepada pengumuman tersebut. Pesuruhjaya Tinggi Negeri-Negeri Melayu Bersekutu pada ketika itu, Sir Shenton Thomas menjelaskan bahawa pengeluaran padi yang terlalu rendah di Tanah Melayu adalah disebabkan kerana kurangnya petani yang melibatkan diri dalam sector tersebut. Oleh yang demikian, kebenaran kepada petani bukan Melayu akan memperbaiki keadaan tersebut. Memandangkan tanah telah tersedia dan mereka telah berada di sini, maka peluang perlu dibuka bagi mereka untuk terlibat dalam sector penanaman padi.²⁵ Para sejarawan berpendapat bahawa polisi yang memberikan hak eksklusif ke atas sector tanaman padi kepada orang Melayu telah dipraktikkan oleh pihak pentadbiran Kolonial British semenjak akhir abad ke-19. Tetapi berdasarkan kepada kajian Paul H. Kratoska, polisi pihak Kolonial British yang menghalang orang bukan Melayu terlibat dalam sector tanaman padi hanya diwartakan di Negeri-Negeri Melayu Bersekutu pada tahun 1930.²⁶

Oleh yang demikian, tidak hairanlah cadangan ini telah dibantah oleh *Utusan Melayu* kerana ia akan menjejaskan kedudukan ekonomi orang Melayu yang semakin terhimpit dengan penguasaan ekonomi oleh orang pendatang. Secara keseluruhannya, *Utusan Melayu* berpendapat orang Melayu secara perlahan-lahan akan dinafikan hak penglibatan dalam persawahan padi kerana dikatakan orang Melayu tidak mungkin dapat bersaing dengan orang pendatang ini. Salah satu sebab yang dikemukakan oleh *Utusan* ialah tentang

²⁴ *Utusan Melayu*, 24 Ogos 1939.

²⁵ *The Straits Times*, 5 Ogos 1939.

²⁶ Paul H. Kratoska, 1982. 'Rice Cultivation and the Ethnic Division of Labor in British Malaya', *Comparative Studies in Society and History*, Vol. 24, hlm. 280-314.

kehadiran babi yang menjejaskan kawasan sawah yang mungkin akan menjadi faktor orang Melayu tidak akan lagi sanggup meneruskan pekerjaan tersebut.²⁷

Akhbar *Utusan* juga mempersoalkan cadangan pihak pemerintah memberikan bendang kepada orang Cina yang sebenarnya tidak ikhlas kepada orang Melayu. Akhbar tersebut mendedahkan satu persepsi kononnya cadangan tersebut ialah untuk meningkatkan jumlah pengeluaran beras Tanah Melayu bagi kegunaan domestik. Akhbar itu berpendapat bahawa cadangan itu sebenarnya cadangan yang tidak ikhlas kerana tanah yang dikatakan akan terlibat sebagai projek perintis ialah 5000 ekar di Sungai Manik. Alasan yang dikemukakan oleh Residen Perak ialah pesawah Cina lebih berkemampuan untuk menghasilkan pengeluaran padi yang lebih tinggi daripada pesawah Melayu.²⁸ Tambahan pula, Akhbar tersebut dalam rencana sebelum itu telah mendedahkan sikap pilih kasih pihak pentadbir penjajah yang lebih banyak memberikan bantuan ekonomi kepada orang Cina berbanding dengan orang Melayu. Sebagai contohnya, Akhbar itu telah mamaparkan bukti bahawa pihak pemerintah telah membelanjakan sejumlah lebih dari 3 juta ringgit bagi membantu komuniti buruh Cina yang dilanda kegawatan ekonomi pada tahun 1938 dan 1939.²⁹

Oleh yang demikian, Akhbar *Utusan* telah mempersoalkan pandangan Residen Perak ini bersandarkan anggaran beliau bahawa hasil keluaran padi bagi setiap ekar sawah orang Melayu ialah sekitar 140 gantang pada tahun 1938. Beliau menganggarkan bahawa tahap pengeluaran boleh ditingkatkan kepada 300 gantang sekiranya sawah itu diusahakan oleh orang Cina. Akhbar *Utusan* menyanggah pandangan ini dengan mengatakan bahawa sektor pengeluaran padi sememangnya tidak begitu menguntungkan. Ia sangat bergantung pada bantuan kerajaan untuk mempertingkatkan pengeluaran. Ini seolah-olah mengharap para pemodal Cina akan membiayai kegiatan ini. *Utusan Melayu* meragui kesediaan pemodal Cina berbuat demikian kerana kadar keuntungannya, sekiranya ada, terlalu sedikit berbanding dengan kegiatan ekonomi penanaman lain. Oleh itu, *Utusan* berpendapat bahawa orang Cina hanya berminat untuk mendapatkan hak milik tanah dan bukannya mengusahakan penanaman padi.³⁰

Setidak-tidaknya, pandangan *Utusan* itu mempunyai kebenarannya yang tersendiri. Pandangan utusan ini membuktikan bahawa orang Melayu telah mula ditanamkan dengan bibit pemikiran ekonomi yang lebih realistik, terutama sekali dalam mempertahankan hak ekonomi mereka walaupun mereka dianggap kurang produktif berbanding dengan komuniti

²⁷ *Utusan Melayu*, 24 Ogos 1939.

²⁸ *Utusan Melayu*, 31 Ogos 1939.

²⁹ *Utusan Melayu*, 24 Ogos 1939.

³⁰ *Utusan Melayu*, 31 Ogos 1939.

pendatang yang juga terlibat dalam bidang sama terutama sekali sektor penanaman perkebunan atau persawahan berskala kecil. Namun begitu, idea ini hanya disampaikan dalam akhbar dan majalah dan hanya tertumpu dalam kalangan orang Melayu yang berminat dengan isu ekonomi tersebut dan bilangan mereka yang membacanya boleh dikatakan masih jauh kecil.

Kesimpulan

Perbincangan di atas telah mengutarakan kepentingan akhbar Melayu dalam menyuarakan isu-isu ekonomi yang bersangkutan dengan masyarakat Melayu pada dekad 1930-an. Sememangnya, peranan akhbar-akhbar Melayu dalam memberikan pandangan terhadap isu ekonomi Melayu pada dekad tersebut sangat penting dan menjadi sumber pensejarahan penting. Dari penelitian ke atas akhbar Melayu ini, dapat disimpulkan bahawa kesulitan ekonomi yang dikaitkan dengan orang Melayu secara keseluruhannya tidak mempunyai yang langsung dengan kegawatan ekonomi dalam dekad tersebut. Malahan, ia hanya merupakan permasalahan ekonomi wang yang menular dalam kalangan rakyat.

Secara berterusan, orang Melayu disarankan untuk memperbaiki status ekonomi dengan bertindak secara progresif dan kolektif. Sehubungan itu, mereka disarankan untuk cuba terlibat dalam perniagaan secara kecil-kecilan dan menggunakan koperasi sebagai saluran bagi mencapai matlamat tersebut. Idea ini telah dicanangkan dengan secara berterusan oleh akhbar *Saudara* pada dekad 1930-an bagi membangkitkan kesedaran orang Melayu untuk memperbaiki dan mempertingkatkan kedudukan ekonomi mereka. Akhbar-akhbar Melayu yang lain seperti Majallah Guru dan Majlis banyak memperkatakan tentang masalah ekonomi dalam kalangan masyarakat Melayu dan sering menyeru supaya mereka bertindak secara pro-aktif dan konstruktif bagi memajukan taraf ekonomi mereka. Mereka juga diseuru membuang tabiat ekonomi yang tidak baik seperti boros berbelanja, berhutang pada perkara-perkara yang bersifat membazir dan tidak menjual tanah mereka sama sekali.

Selain dari permasalahan ekonomi tersebut, terdapat juga sebuah akhbar Melayu iaitu Utusan Melayu yang menyuarakan kritikan terhadap dasar kerajaan British yang ingin memberikan peluang kepada kaum bukan Melayu terlibat dalam sector tanaman padi. Dasar ini mungkin didorong oleh pemikiran pihak pentadbiran British untuk mengatasi masalah kegawatan ekonomi yang dihadapi oleh kaum bukan Melayu terutama sekali Cina. Sama ada dasar ini adalah wajar atau tidak, Utusan Melayu juga mempunyai kewajarannya dalam mengemukakan kritikan terhadapnya kerana sector tanaman padi bukanlah merupakan sector yang menguntungkan berbanding dengan tanaman komersial lain terutama sekali

getah dan pihak British sendiri tidak mempunyai polisi yang berterusan untuk mempertingkatkan pengeluaran padi Tanah Melayu sebelum dekad 1930-an.